

Huvudman

Härryda kommun
kommun@harryda.se

Ärendet

Tillsyn av grundskola vid Rävlandaskolan 6-9 i Härryda kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Härryda kommun att senast den **30 september 2022** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetet med vem som beslutar om betyg, dokumentation i betygs katalogen samt språkval. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Härryda kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras. Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Härryda kommun ska vidta följande åtgärder

Vem som beslutar om betyg samt om dokumentation i betygs katalogen

1. Se till att betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. (3 kap. 16 § skollagen)
2. Se till att beslut om betyg dokumenteras på föreskrivet sätt i en betygs katalog. (6 kap. 10 och 23 §§ skolförordningen, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygs katalog).

Språkval

1. Se till att eleverna i de fall där det är aktuellt erbjuds undervisning i språkvalen svenska eller engelska (9 kap. 6 § skolförordningen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Härryda kommun en anmärkning avseende brister rörande information om elevens utveckling. Härryda kommun ska senast den **30 september 2022** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram samt disciplinära och andra särskilda åtgärder.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2022 inlett en tillsyn av Rävlandaskolan 6-9 i Härryda kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Rävlandaskolan 6-9 följer gällande bestämmelser om arbetet avseende: vem som beslutar om betyg, betygskatalog, språkval, information om elevens utveckling, utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram samt disciplinära och andra särskilda åtgärder. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer den 18 och 25 maj 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete, timplan, plan mot kränkande behandling, ordningsregler, betygskataloger, lärarscheman, elevscheman samt resultat av skolans enkäter avseende trygghet och studiero. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Vem som beslutar om betyg samt om dokumentation i betygs katalogen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid genomgång av betygs katalogerna framkommer det att ej legitimerade lärare fattar beslut om betyg. Detta gäller i hem- och konsumentkunskap i klasserna 9 I, 9 II, 9 III höstterminen 2021. Det finns också betygsdokument utan underskrift i historia, geografi och fysik, klass 6 I vårterminen 2021.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Med beslut om betyg avses beslut att (1) sätta betyg, och (2) inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Det ska framgå om ett betyg har satts innan eller efter det att ett ämne har avslutats. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs. (6 kap. 10 § skolförordningen)

I Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygs katalog finns ytterligare bestämmelser om utformningen av betygs katalog. Där framgår bland annat att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. (7 § SKOLFS 2011:123)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med vem som beslutar om betyg samt brister i hur betyg dokumenteras i en betygs katalog. Betygssättning utgör myndighetsutövning och det är viktigt för elevernas rättssäkerhet att betygen beslutas och dokumenteras i enlighet med gällande bestämmelser.

Språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid besöket på lektionen i språkval engelska eller språkval svenska framkom det att lektionerna används bland annat till att ge eleverna hjälp och stöd i andra ämnen. Såväl elever som lärare berättar om att lektionerna används till "eget arbete" och lärarna berättar att eleverna kan få stöd i andra ämnen under språkvalslektionerna.

I intervjun med rektorn framkommer det att språkval svenska eller engelska ibland används till begreppsförståelse i andra ämnen utifrån elevens behov. Rektorn uppger i intervjun att elevens skolsituation styr vad den tiden används till.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisningen i grundskolan ska omfatta språkval. (10 kap. 4 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att huvudmannen som språkval ska erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval. (9. kap. 5 § skolförordningen)

En elev får i stället för ett språk som erbjudits enligt 5 § välja något av följande språk som språkval:

1. det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i,
2. svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk,
3. engelska, eller
4. teckenspråk. (9 kap. 6 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete genom att språkval engelska eller språkval svenska inte alltid består av undervisning i svenska eller engelska. I svenska/engelska erbjuds inte alltid svenska och engelska separat, utifrån respektive kursplan. Någon undervisning i språkval engelska eller språkval svenska förekommer således inte alltid för eleverna på dessa lektioner. Lektionerna används bland annat till att ge eleverna hjälp och stöd i andra ämnen. Eleverna fräntas därmed möjligheten att läsa antingen språkval engelska eller språkval svenska.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Härryda kommuns verksamhet vid Rävlandaskolan 6-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller vem som beslutar om betyg, om dokumentation i betygskatalog samt språkval. Det finns därför skäl att förelägga Härryda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Information om elevens utveckling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Det framkommer i intervjun med lärarna att i årskurs 6 hålls ett samtal tidigt under höstterminen för att lära känna eleverna. Det samtalet ersätter utvecklingssamtalet och något utvecklingssamtal med information om elevens kunskapsutveckling hålls därmed inte under höstterminen i årskurs 6. Rektorn berättar i intervjun att det inte är så det är bestämt utan är ett beslut som lärarna tagit.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. (10 kap. 12§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen gör bedömningen att eleven och elevens vårdnadshavare inte alla terminer i alla årskurser informeras om elevens kunskapsutveckling genom utvecklingssamtal. Lärarna berättar i intervjuerna att samtalet som hålls tidigt under höstterminen för att lära känna eleverna ersätter utvecklingssamtalet och något utvecklingssamtal med information om elevens kunskapsutveckling hålls därmed inte under höstterminen i årskurs 6.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Härryda kommuns verksamhet vid Rävlandaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller information om elevens utveckling. Utredningen visar att samtalet som ersätter utvecklingssamtalet inte är något som beslutats av rektorn utan är ett beslut som lärarna tagit. Eleverna erbjuds utvecklingssamtal varje termin utom höstterminen i årskurs 6. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Rävlandaskolan 6-9 en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Det framkommer i tillsynen bland annat att lärarna anmäler eventuella behov av särskilt stöd till elevhälsan. Det startas en utredning som genomförs av specialpedagogen där mentorn bistår. Rektorn beslutar därefter om åtgärdsprogram ska upprättas eller om lärarna ska intensifiera eller uppdatera de extra anpassningarna. Vidare framgår det att skolenheten har 15 elever som har anpassad studiegång och gällande de eleverna så framkommer det att rektorn fattar beslut om anpassad studiegång endast när förutsättningarna för sådan föreligger.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom uppgifter från lärare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutan-derätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Om det finns särskilda skäl får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Den anpassade studiegången ska utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning

som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 11 och 12 §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Disciplinära och andra särskilda åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I genomförda intervjuer och i de dokument Skolinspektionen har tagit del av framgår bland annat att om elever stör studieron eller uppträder olämpligt på något annat sätt utreder skolan saken i samverkan med vårdnadshavare och vidtar åtgärder för att få eleven att ändra sitt beteende. Rektorn och lärarna uppger att de tillämpar skolenhetens utarbetade handlingsplan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en sådan utredning ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av beslutsfattare Oskar Cliffordson.

Utredare Ola Cederblad har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Jin Sarac Batifi medverkat.